

Odměna advokáta

Podle § 71 odst. 2 zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, zůstávají pravomocná rozhodnutí vydaná na základě právního předpisu, který byl zrušen (s výjimkou rozsudku vydaného v trestním řízení), nedotčena; práva a povinnosti podle takových rozhodnutí však nelze vykonávat. Současně se však závaznost vykonatelného nálezu Ústavního soudu ve smyslu čl. 89 odst. 2 Ústavy ve vztahu k soudům nebo jiným orgánům veřejné moci uplatní tím způsobem, že jim při právním hodnocení v minulosti nastalých skutečností brání použít zákon nebo jeho ustanovení, jehož nesoulad s ústavním pořádkem byl zjištěn v řízení o kontrole norem, jestliže by jeho použití v konkrétní věci vedlo k protiústavnímu následku. Obecný soud tedy musí vždy zvažovat, zda použití takového zákona nebrání s ním spojený zásah do základních práv a svobod jednotlivce. V tomto ohledu je vázán závazným právním názorem Ústavního soudu ohledně důvodu jeho protiústavnosti. Jeho povinností je přitom posoudit, zda vyloučení aplikace protiústavního zákona, příp. přímá aplikace ústavní normy, nebudou v konkrétním případě znamenat větší zásah do práv dotčeného jednotlivce nebo nepřiměřený zásah do základních práv a svobod jiných osob či jiného ústavně aprobovaného veřejného zájmu, tedy zda nepovedou k jinému protiústavnímu následku. Skutečnost, že městský soud správně rozhodl o odvolání stěžovatele v otázce přiznání náhrady za DPH a v otázce zvýšení odměny za úkon právní služby učiněný v dovolacím řízení z důvodu mimořádné obtížnosti poskytnuté právní služby (kterou předmětem argumentace ústavní stížnosti stěžovatel neučinil), nemění nic na tom, že aproboval v napadeném usnesení přiznání odměny stěžovateli za výkon funkce opatrovníka ustanoveného soudem osobě neznámého pobytu ve výši vycházející z tarifní hodnoty stanovené v § 9 odst. 5 advokátního tarifu, jehož část ve slovech „jehož pobyt není znám,“ byla zrušena nálezem sp. zn. Pl. ÚS 4/19 pro rozpor s principem rovnosti a právem získávat prostředky pro své životní potřeby prací, čímž zasáhl do základních práv stěžovatele zaručených čl. 26 odst. 3 a čl. 37 odst. 3 Listiny.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 440/20 ze dne 8.9.2020)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele Mgr. V.T., advokáta, sídlem P., proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. listopadu 2019 č. j. 18 Co 286/2019-147, za účasti Městského soudu v Praze, jako účastníka řízení, tak, že usnesením Městského soudu v Praze ze dne 25. listopadu 2019 č. j. 18 Co 286/2019-147 byl porušen princip rovnosti účastníků v řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod ve spojení s právem stěžovatele podnikat a získávat prostředky pro své životní potřeby prací podle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. listopadu 2019 č. j. 18 Co 286/2019-147 se ruší.

Z odůvodnění:

I. Skutkové okolnosti případu a obsah napadeného rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí s tvrzením, že jím byla porušena jeho základní práva zaručená čl. 4 odst. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").

2. Z obsahu spisu Obvodního soudu pro Prahu 9 (dále jen "obvodní soud") sp. zn. 60 C 411/2016, který si Ústavní soud vyžádal, vyplývají následující skutečnosti. Usnesením ze dne 6. 8. 2019 č. j. 60 C 411/2016-137 obvodní soud přiznal stěžovateli za výkon funkce opatrovníka odměnu za dovolací

řízení ve výši 700 Kč. Obvodní soud vyšel ze zjištění, že stěžovatel byl podle § 29 odst. 3 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "o. s. ř.") usnesením obvodního soudu ze dne 23. 5. 2017 č. j. 60 C 411/2016-54 ustanoven opatrovníkem osoby neznámého pobytu. Za výkon funkce opatrovníka v dovolacím řízení přiznal soud stěžovateli odměnu za jeden úkon právní služby, spočívající v sepisu dovolání proti rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen "městský soud") ze dne 9. 5. 2018 č. j. 18 Co 95/2018-115, které bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2019 č. j. 33 Cdo 4155/2018-135, odměnu 400 Kč podle § 11 odst. 1 písm. k) vyhlášky č. [177/1996](#) Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen "advokátní tarif") a náhradu hotových výdajů paušální částkou 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem 700 Kč. Obvodní soud současně konstatoval, že stěžovatel není plátcem daně z přidané hodnoty.

3. Městský soud usnesením ze dne 25. 11. 2019 č. j. 18 Co 286/2019-147 usnesení obvodního soudu změnil jen tak, že výše odměny činí 847 Kč, jinak je potvrdil. Městský soud v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že vzhledem k tomu, že stěžovatel v odvolání neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, pro niž by měl být úkon spočívající v sepisu dovolání v dané věci úkonem mimořádně obtížným, resp. časově náročným ve smyslu § 12 odst. 1 advokátního tarifu, a taková okolnost nebyla shledána ani ze spisu, je hodnocení úkonu pro účely určení odměny opatrovníka provedené obvodním soudem správné. Městský soud dále konstatoval, že stěžovatel provedl předmětný úkon právní služby - sepis dovolání dne 3. 8. 2018, jeho povinnost poskytovat právní služby v dané věci však skončila až odmítnutím dovolání usnesením Nejvyššího soudu, neboť teprve po tomto dni mohl advokát bez dalšího uplatnit svůj nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů. Vzhledem k tomu, že zdanitelné plnění, spočívající ve výkonu funkce opatrovníka v dovolacím řízení, bylo stěžovatelem poskytnuto až poté, kdy byl dne 1. 6. 2019 registrován jako plátcem daně z přidané hodnoty, měl obvodní soud k této skutečnosti při určení výše odměny za dovolací řízení přihlídnout, a kromě částky 700 Kč, představující odměnu a náhradu hotových výdajů advokáta, vykonávajícího funkci opatrovníka, přiznat stěžovateli rovněž právo na náhradu za daň z přidané hodnoty v sazbě 21 % z této částky, tj. ve výši 147 Kč.

II. Argumentace stěžovatele

4. Stěžovatel v ústavní stížnosti uvádí, že před vydáním napadeného usnesení městského soudu byl vyhlášen nález sp. zn. Pl. ÚS 4/19 ze dne 24. 9. 2019 (302/2019 Sb.), jímž byla zrušena část § 9 odst. 5 advokátního tarifu ve slovech "jehož pobyt není znám", a proto již nelze odměnu za výkon funkce opatrovníka osoby neznámého pobytu stanovit dle § 9 odst. 5 advokátního tarifu, nýbrž je nutno postupovat dle § 8 odst. 1 advokátního tarifu. Postupoval-li městský soud v dané věci podle zrušeného právního předpisu, zasáhl tím do stěžovatelova ústavně garantovaného práva na spravedlivou odměnu, dále porušil zásadu uplatňování státní moci v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon, a zasáhl také do práva stěžovatele na soudní ochranu. Stěžovatel dále poukazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2017 sp. zn. 33 Cdo 5240/2016, z jehož závěrů vyplývá, že nárok na odměnu za výkon funkce opatrovníka stěžovateli vznikl teprve po pravomocném skončení soudního řízení ve věci samé, dosavadní rozhodnutí o odměně opatrovníka vydaná předtím, než stěžovateli vznikl samotný nárok na tuto odměnu, tedy mají povahu pouhých záloh na odměnu a nezakládají překážku věci pravomocně rozhodnuté. Uvedené má vliv i na daňovou povinnost stěžovatele, jenž se v průběhu řízení stal plátcem daně z přidané hodnoty, které podléhá celá odměna za výkon funkce opatrovníka, nikoli jen odměna za dovolací řízení. S ohledem na tuto skutečnost měl městský soud rozhodnout o nároku stěžovatele na odměnu v souladu s § 8 odst. 1 advokátního tarifu za celý výkon funkce opatrovníka od okamžiku jeho ustanovení.

III. Vyjádření účastníků řízení a replika stěžovatele

5. Soudce zpravodaj podle § 42 odst. 4 zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), zaslal ústavní stížnost k vyjádření městskému soudu.

6. Městský soud ve svém vyjádření poukázal na § 212a odst. 6 o. s. ř., podle něhož usnesení, jímž nebylo rozhodnuto ve věci samé, lze (v odvolacím řízení) přezkoumat jen z důvodů, které se týkají toho, co soud prvního stupně řešil ve výroku usnesení. V daném případě však bylo předmětem řízení před obvodním soudem pouze vypořádání odměny advokáta podle § 29 odst. 3 o. s. ř. za 1 úkon právní služby v řízení o mimořádném opravném prostředku. Městský soud se neztotožnil s názorem stěžovatele, že na odměnu přiznanou advokátu na základě pravomocného skončení řízení ve věci samé je nutno z hlediska posléze vzniklého plátcovství daně z přidané hodnoty hledět jako na zálohu; naopak dle městským soudem citované judikatury Nejvyššího soudu je nutno vycházet z pokynu ministerstva financí č. D-247 ze dne 17. 4. 2003, podle něhož se u právních služeb za den poskytnutí služby považuje den poskytnutí posledního právního úkonu advokáta v dané věci, a v případě, že byly dohodnuty průběžné platby, se za den poskytnutí služby považuje den zaplacení průběžné platby. Městský soud dále uvedl, že stěžovatel sepsal dovolání dne 11. 8. 2018, tedy v době, kdy se podle tehdy účinného § 9 odst. 5 advokátního tarifu za tarifní hodnotu úkonu považovala částka 1 000 Kč. Řízení, k němuž se váže právo advokáta na odměnu, bylo skončeno dne 19. 7. 2017 a k vyúčtování odměny podle § 9 odst. 5 advokátního tarifu došlo nejpozději dne 6. 8. 2019, v obou případech tedy dříve, než byla s účinky ke dni 20. 11. 2019 provedena změna § 9 odst. 5 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že se Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/19 k intertemporalitě jeho účinků nevyjádřil, vycházel městský soud ze zásady, že derogační nálezy Ústavního soudu působí do budoucna, a dále z judikatury, která připouští retroaktivní účinky derogačních nálezů a absolutní zákaz aplikace zrušeného zákona na skutkový stav nastalý před účinností derogačního nálezu jen velmi výjimečně, v případech mimořádně intenzivního derogačního důvodu (především rozpor s materiálním jádrem Ústavy).

7. Vyjádření městského soudu zaslal Ústavní soud stěžovateli na vědomí a k případné replice. Stěžovatel trvá na svém názoru, že doručením usnesení Nejvyššího soudu, kterým bylo řízení skončeno, mu nevznikl nárok na odměnu za výkon funkce opatrovníka toliko za řízení o mimořádném opravném prostředku, nýbrž mu vznikl nárok na odměnu za celou délku předmětného řízení, a že rozhodnutí o odměně opatrovníka vydaná předtím, než stěžovateli vznikl samotný nárok na tuto odměnu, tak věcně představují toliko zálohy na odměnu a nezakládají překážku věci pravomocně rozhodnuté, neboť nelze pravomocně, tj. konečně a nezměnitelně rozhodnout o nároku, který ještě nevznikl. Stěžovatel je s ohledem na znění § 212a odst. 6 o. s. ř. přesvědčen, že rozhodl-li obvodní soud o odměně opatrovníka, měl městský soud, přestože to stěžovatel v odvolání výslovně nenamítl, přezkoumat její výši v plném rozsahu, i když obvodní soud rozhodoval jen o odměně za dovolací řízení. Stěžovatel v této souvislosti namítá, že bylo-li určité zákonné ustanovení zrušeno pro jeho protiústavnost, nyní konkrétně pro rozpor s principem rovnosti získávání prostředků pro životní potřeby prací, je zcela nepřipustné, aby tuto skutečnost účastník řízení nijak nerefletoval a zrušené ustanovení přesto aplikoval, neboť takovým postupem dochází k zásahu do základních práv a svobod stěžovatele, pro jejichž ochranu bylo dotčené ustanovení zrušeno. Stěžovatel poukazuje na závěry nálezu sp. zn. Pl. ÚS 38/06 ze dne 6. 2. 2007 (N 23/44 SbNU 279; 84/2007 Sb.), dle kterých v případě právního vztahu, kde na jedné straně stojí veřejná moc, nezakládá vyloučení aplikace protiústavního ustanovení na již nastalé skutečnosti porušení principu ochrany důvěry občanů v právo, a proto v takových vztazích lze retroaktivní účinky nálezu Ústavního soudu zásadně přiznat.

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

8. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž bylo vydána soudní rozhodnutí napadené ústavní stížností, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný; stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až § 31 zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná,

neboť stěžovatel vyčerpал všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 téhož zákona a contrario).

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

9. Ústavní soud posuzoval ústavní stížnost z hlediska kompetencí daných mu Ústavou, tj. z pozice soudního orgánu ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy), který není další instancí v systému obecného soudnictví (čl. 91 Ústavy), není soudem nadřízeným obecným soudům a obdobně jiným orgánům veřejné moci a jako takový je oprávněn do jejich rozhodovací pravomoci zasahovat pouze za předpokladu, že nepostupují v souladu s právy obsaženými v hlavě páté Listiny [čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy]. Po prostudování spisového materiálu dospěl Ústavní soud k názoru, že ústavní stížnost je důvodná.

10. Jak již bylo shora uvedeno, nálezem sp. zn. Pl. ÚS 4/19 (dostupným stejně jako další citovaná rozhodnutí na <http://nalus.usoud.cz>) byl zrušen § 9 odst. 5 advokátního tarifu ve slovech "jehož pobyt není znám". V tomto nálezu Ústavní soud dovodil, že normotvůrcem rozdílně stanovená odměna pro advokáty jako opatrovníky účastníků řízení, jejichž pobyt není znám, je v rozporu se zásadou rovnosti ve spojení s právem získávat prostředky pro životní potřeby prací vztažena zejména k ustanoveným zástupcům podle § 30 o. s. ř. Z judikatury Ústavního soudu, i Evropského soudu pro lidská práva (dále jen "ESLP"), kterou Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/19 podrobně rozebíral [srov. například nálezy ze dne 14. 8. 2018 sp. zn. Pl. ÚS 14/17 (200/2018 Sb.) a nálezy ze dne 15. 9. 2015 sp. zn. Pl. ÚS 13/14 (N 164/78 SbNU 451; 297/2015 Sb.) a rozsudky ESLP ze dne 23. 11. 1983 ve věci Van der Mussele proti Belgii (stížnost č. 8919/80) a ze dne 18. 10. 2011 ve věci Graziani-Weiss proti Rakousku (stížnost č. 31950/06)] vyplývá, že stát ani advokátům negarantuje právo na zisk a právní úprava, která advokátům ukládá vykonávat určité druhy činností ve veřejném zájmu a za sníženou odměnu hrazenou státem nebo dokonce bez nároku na odměnu, neodporuje ústavnímu pořádku. Na druhou stranu ani rozdílně stanovená odměna nemůže být založena na svévolných (libovolných) kritériích nebo úvahách. Kritéria, na základě nichž se stanoví odlišné zacházení s obdobnými subjekty v obdobných (nebo dokonce stejných) situacích, musí být alespoň obecně rozumná a objektivizovaná. Taková kritéria však v případě stanovení odměny pro advokáty jako opatrovníky zvolena nebyla, naopak § 9 odst. 5 advokátního tarifu vychází podle Ústavního soudu z paušalizujícího a ničím nepodloženého předpokladu jednoduchosti a menší finanční náročnosti zastupování účastníků řízení neznámého pobytu opatrovníkem [výslovně bod 38. nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/19]. To v kontextu východisek nálezu ze dne 13. 9. 2016 sp. zn. I. ÚS 848/16 (N 174/82 SbNU 693) vede k tomu, že advokát odměňovaný na základě zjednodušujícího kritéria je v horším postavení oproti advokátovi, který činnost spojenou s nevyhovujícím způsobem odměňování nevykonává nebo ji vykonával v menším rozsahu.

11. Ústavní soud z výše uvedených důvodů postupně přistupoval k rušení dalších částí hypotézy § 9 odst. 5 advokátního tarifu [viz nálezy sp. zn. Pl. ÚS 22/19 ze dne 14. 1. 2020 (28/2020 Sb.); nálezy sp. zn. Pl. ÚS 23/19 ze dne 28. 1. 2020 (43/2020 Sb.); nálezy sp. zn. Pl. ÚS 26/19 ze dne 3. 3. 2020 (176/2020 Sb.)], a v navazujících senátních nálezech zrušil usnesení obecných soudů, kterými byla stěžovatelům přiznána odměna za výkon funkce soudem ustanoveného opatrovníka podle § 9 odst. 5 advokátního tarifu. Konkrétně na základě nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/19 Ústavní soud nálezem sp. zn. III. ÚS 395/19 ze dne 19. 11. 2019 a sp. zn. II. ÚS 1086/19 ze dne 11. 5. 2020 zrušil z důvodu rozporu s čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny usnesení obecného soudu, jimiž byla stěžovateli (advokátovi) přiznána odměna za výkon funkce opatrovníka ustanoveného soudem osobě neznámého pobytu podle § 9 odst. 5 advokátního tarifu, tedy rozhodnutí se srovnatelným obsahem jako nyní napadené rozhodnutí městského soudu. S ohledem na podobnost nyní posuzované věci Ústavní soud neshledal důvod k tomu, aby se odchýlil od tam vyslovených závěrů; naopak v podrobnostech odkazuje na závěry uvedené v těchto nálezech a konstatuje, že také ve stěžovatelově věci byla porušena ústavněprávní

zásada rovnosti v návaznosti na základní právo získávat prostředky pro životní potřeby prací a právo podnikat podle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny.

12. Poukazuje-li městský soud na skutečnost, že stěžovatel předmětný úkon - sepis odvolání učinil v době, kdy se podle tehdy účinného § 9 odst. 5 advokátního tarifu za tarifní hodnotu úkonu považovala částka 1 000 Kč, uvádí Ústavní soud, že také oběma citovanými nálezy byla zrušena rozhodnutí vydaná krajským soudem (o určení odměny advokáta ustanoveného soudem účastníku řízení, jehož pobyt není znám) v době před zrušením části § 9 odst. 5 advokátního tarifu. Ústavní soud si je vědom skutečnosti, že zrušení zákona nebo jiného právního předpisu jeho nálezem působí zásadně od okamžiku jeho vykonatelnosti, tedy dne vyhlášení ve Sbírce zákonů nebo dne uvedeného ve výroku nálezu (ex nunc), a nikoliv zpětně, tedy od okamžiku, kdy se stal platnou součástí právního řádu (ex tunc). Obdobným způsobem je třeba nahlížet i na případný následek ve vztahu k již vydaným pravomocným rozhodnutím podle § 71 odst. 2 zákona o Ústavním soudu. Podle tohoto ustanovení zůstávají pravomocná rozhodnutí vydaná na základě právního předpisu, který byl zrušen (s výjimkou rozsudku vydaného v trestním řízení), nedotčena; práva a povinnosti podle takových rozhodnutí však nelze vykonávat. Současně se však závaznost vykonatelného nálezu Ústavního soudu ve smyslu čl. 89 odst. 2 Ústavy ve vztahu k soudům (nebo jiným orgánům veřejné moci) uplatní tím způsobem, že jim při právním hodnocení v minulosti nastalých skutečností brání použít zákon nebo jeho ustanovení, jehož nesoulad s ústavním pořádkem byl zjištěn v řízení o kontrole norem, jestliže by jeho použití v konkrétní věci vedlo k protiústavnímu následku. Obecný soud tedy musí v případě, kdy má použít zákon, jehož nesoulad s ústavním pořádkem zjistil Ústavní soud v řízení o kontrole norem [čl. 87 odst. 1 písm. a), čl. 95 odst. 2 Ústavy], vždy zvažovat, zda jeho použití nebrání s ním spojený zásah do základních práv a svobod jednotlivce. V tomto ohledu je vázán závazným právním názorem ohledně důvodu jeho protiústavnosti, který Ústavní soud vyslovil v odůvodnění nálezu, jímž byl tento zákon zrušen nebo jímž byla vyslovena jeho protiústavnost. Jeho povinností je přitom posoudit, zda vyloučení aplikace protiústavního zákona, příp. přímá aplikace ústavní normy, nebudou v konkrétním případě znamenat větší zásah do práv dotčeného jednotlivce nebo nepřiměřený zásah do základních práv a svobod jiných osob či jiného ústavně aprobovaného veřejného zájmu, tedy zda nepovedou k jinému protiústavnímu následku, který by takovýto postup vylučoval [srovnej nálezh sp. zn. I. ÚS 3599/15 ze dne 3. 2. 2016 (N 24/80 SbNU 285)]. Uvedeným způsobem městský soud zjevně nepostupoval, resp. takové jeho úvahy z odůvodnění napadeného usnesení nevyplývají.

13. Jde-li o námitku stěžovatele vztahující se k posouzení odměn za poskytnuté právní služby přiznaných mu usnesením obvodního soudu ze dne 14. 2. 2018 č. j. 60C 411/2016-98 (za řízení před obvodním soudem) a ze dne 24. 7. 2018 č. j. 60 C 411/2016-122 (za odvolací řízení před městským soudem), které stěžovatel považuje za zálohy na odměnu, nelze než přisvědčit městskému soudu, podle kterého na odměnu přiznanou advokátu na základě pravomocného skončení řízení ve věci samé nelze hledět z hlediska posléze vzniklého plátcovství daně z přidané hodnoty jako na zálohu. Z obsahu vyžádaného spisu je zřejmé, že stěžovatel vyúčtoval poskytnuté služby v řízení před soudem prvního stupně podáním ze dne 16. 1. 2017 v celkové výši 4 200 Kč, náklady v této výši mu byly usnesením obvodního soudu ze dne 14. 2. 2018 č. j. 60C 411/2016-98 přiznány, stejně tak v odvolacím řízení usnesením obvodního soudu ze dne 24. 7. 2018 č. j. 60 C 411/2016-122 v částce 1 400 Kč. Uvedené částky nebyly zálohami, nýbrž představují řádně vyúčtované odměny za provedené úkony poskytnuté právní služby. Ostatně tuto otázku nečinil stěžovatel předmětem svého odvolání, z něhož nevyplývalo, že by se vztahovalo k jiným úkonům právní služby než učiněným v dovolacím řízení. Městský soud tedy nepochybil, nezabýval-li se otázkou náhrady za DPH ve vztahu k odměně přiznané stěžovateli dříve v průběhu pravomocně skončeného řízení v období, kdy stěžovatel nebyl dosud plátcem DPH, a to i s ohledem na znění stěžovatelem zmiňovaného § 212a odst. 6 o. s. ř., neboť obvodní soud ve výroku odvoláním napadeného usnesení rozhodoval pouze o odměně stěžovatele za výkon funkce opatrovníka v dovolacím řízení.

14. Ústavní soud uzavírá, že skutečnost, že městský soud správně rozhodl o odvolání stěžovatele v otázce přiznání náhrady za DPH a v otázce navýšení odměny za úkon právní služby učiněný v dovolacím řízení z důvodu mimořádné obtížnosti poskytnuté právní služby (kterou předmětem argumentace ústavní stížnosti stěžovatel neučinil), nemění nic na tom, že aproboval v napadeném usnesení přiznání odměny stěžovateli za výkon funkce opatrovníka ustanoveného soudem osobě neznámého pobytu ve výši vycházející z tarifní hodnoty stanovené v § 9 odst. 5 advokátního tarifu, jehož část ve slovech "jehož pobyt není znám," byla zrušena nálezem sp. zn. Pl. ÚS 4/19 pro rozpor s principem rovnosti a právem získávat prostředky pro své životní potřeby prací, čímž zasáhl do základních práv stěžovatele zaručených čl. 26 odst. 3 a čl. 37 odst. 3 Listiny.

15. Ústavní soud z výše uvedených důvodů ústavní stížnosti vyhověl a zrušil napadené usnesení městského soudu podle § 82 odst. 1 a odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

Odměna advokáta

Podle § 71 odst. 2 zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, zůstávají pravomocná rozhodnutí vydaná na základě právního předpisu, který byl zrušen (s výjimkou rozsudku vydaného v trestním řízení), nedotčena; práva a povinnosti podle takových rozhodnutí však nelze vykonávat. Současně se však závaznost vykonatelného nálezu Ústavního soudu ve smyslu čl. 89 odst. 2 Ústavy ve vztahu k soudům nebo jiným orgánům veřejné moci uplatní tím způsobem, že jim při právním hodnocení v minulosti nastalých skutečností brání použít zákon nebo jeho ustanovení, jehož nesoulad s ústavním pořádkem byl zjištěn v řízení o kontrole norem, jestliže by jeho použití v konkrétní věci vedlo k protiústavnímu následku. Obecný soud tedy musí vždy zvažovat, zda použití takového zákona nebrání s ním spojený zásah do základních práv a svobod jednotlivce. V tomto ohledu je vázán závazným právním názorem Ústavního soudu ohledně důvodu jeho protiústavnosti. Jeho povinností je přitom posoudit, zda vyloučení aplikace protiústavního zákona, příp. přímá aplikace ústavní normy, nebudou v konkrétním případě znamenat větší zásah do práv dotčeného jednotlivce nebo nepřiměřený zásah do základních práv a svobod jiných osob či jiného ústavně aprobovaného veřejného zájmu, tedy zda nepovedou k jinému protiústavnímu následku. Skutečnost, že městský soud správně rozhodl o odvolání stěžovatele v otázce přiznání náhrady za DPH a v otázce zvýšení odměny za úkon právní služby učiněný v dovolacím řízení z důvodu mimořádné obtížnosti poskytnuté právní služby (kterou předmětem argumentace ústavní stížnosti stěžovatel neučinil), nemění nic na tom, že aproboval v napadeném usnesení přiznání odměny stěžovateli za výkon funkce opatrovníka ustanoveného soudem osobě neznámého pobytu ve výši vycházející z tarifní hodnoty stanovené v § 9 odst. 5 advokátního tarifu, jehož část ve slovech „jehož pobyt není znám,“ byla zrušena nálezem sp. zn. Pl. ÚS 4/19 pro rozpor s principem rovnosti a právem získávat prostředky pro své životní potřeby prací, čímž zasáhl do základních práv stěžovatele zaručených čl. 26 odst. 3 a čl. 37 odst. 3 Listiny.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 440/20 ze dne 8.9.2020)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele Mgr. V.T., advokáta, sídlem P., proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. listopadu 2019 č. j. 18 Co 286/2019-147, za účasti Městského soudu v Praze, jako účastníka řízení, tak, že usnesením Městského soudu v Praze ze dne 25. listopadu 2019 č. j. 18 Co 286/2019-147 byl porušen princip rovnosti účastníků v řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod ve spojení s právem stěžovatele podnikat a získávat prostředky pro své životní potřeby prací podle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. listopadu 2019 č. j. 18 Co 286/2019-147 se ruší.

Z odůvodnění:

I. Skutkové okolnosti případu a obsah napadeného rozhodnutí

1. Ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí s tvrzením, že jím byla porušena jeho základní práva zaručená čl. 4 odst. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").

2. Z obsahu spisu Obvodního soudu pro Prahu 9 (dále jen "obvodní soud") sp. zn. 60 C 411/2016, který si Ústavní soud vyžádal, vyplývají následující skutečnosti. Usnesením ze dne 6. 8. 2019 č. j. 60 C 411/2016-137 obvodní soud přiznal stěžovateli za výkon funkce opatrovníka odměnu za dovolací řízení ve výši 700 Kč. Obvodní soud vyšel ze zjištění, že stěžovatel byl podle § 29 odst. 3 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "o. s. ř.") usnesením obvodního soudu ze dne 23. 5. 2017 č. j. 60 C 411/2016-54 ustanoven opatrovníkem osoby neznámého pobytu. Za výkon funkce opatrovníka v dovolacím řízení přiznal soud stěžovateli odměnu za jeden úkon právní služby, spočívající v sepisu dovolání proti rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen "městský soud") ze dne 9. 5. 2018 č. j. 18 Co 95/2018-115, které bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2019 č. j. 33 Cdo 4155/2018-135, odměnu 400 Kč podle § 11 odst. 1 písm. k) vyhlášky č. [177/1996](#) Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen "advokátní tarif") a náhradu hotových výdajů paušální částkou 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem 700 Kč. Obvodní soud současně konstatoval, že stěžovatel není plátcem daně z přidané hodnoty.

3. Městský soud usnesením ze dne 25. 11. 2019 č. j. 18 Co 286/2019-147 usnesení obvodního soudu změnil jen tak, že výše odměny činí 847 Kč, jinak je potvrdil. Městský soud v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že vzhledem k tomu, že stěžovatel v odvolání neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, pro niž by měl být úkon spočívající v sepisu dovolání v dané věci úkonem mimořádně obtížným, resp. časově náročným ve smyslu § 12 odst. 1 advokátního tarifu, a taková okolnost nebyla shledána ani ze spisu, je hodnocení úkonu pro účely určení odměny opatrovníka provedené obvodním soudem správné. Městský soud dále konstatoval, že stěžovatel provedl předmětný úkon právní služby - sepis dovolání dne 3. 8. 2018, jeho povinnost poskytovat právní služby v dané věci však skončila až odmítnutím dovolání usnesením Nejvyššího soudu, neboť teprve po tomto dni mohl advokát bez dalšího uplatnit svůj nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů. Vzhledem k tomu, že zdanitelné plnění, spočívající ve výkonu funkce opatrovníka v dovolacím řízení, bylo stěžovatelem poskytnuto až poté, kdy byl dne 1. 6. 2019 registrován jako plátcem daně z přidané hodnoty, měl obvodní soud k této skutečnosti při určení výše odměny za dovolací řízení přihlídnout, a kromě částky 700 Kč, představující odměnu a náhradu hotových výdajů advokáta, vykonávajícího funkci opatrovníka, přiznat stěžovateli rovněž právo na náhradu za daň z přidané hodnoty v sazbě 21 % z této částky, tj. ve výši 147 Kč.

II. Argumentace stěžovatele

4. Stěžovatel v ústavní stížnosti uvádí, že před vydáním napadeného usnesení městského soudu byl vyhlášen nález sp. zn. Pl. ÚS 4/19 ze dne 24. 9. 2019 (302/2019 Sb.), jímž byla zrušena část § 9 odst. 5 advokátního tarifu ve slovech "jehož pobyt není znám", a proto již nelze odměnu za výkon funkce opatrovníka osoby neznámého pobytu stanovit dle § 9 odst. 5 advokátního tarifu, nýbrž je nutno postupovat dle § 8 odst. 1 advokátního tarifu. Postupoval-li městský soud v dané věci podle zrušeného právního předpisu, zasáhl tím do stěžovatelova ústavně garantovaného práva na spravedlivou odměnu, dále porušil zásadu uplatňování státní moci v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon, a zasáhl také do práva stěžovatele na soudní ochranu. Stěžovatel dále poukazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2017 sp. zn. 33 Cdo 5240/2016, z jehož závěrů vyplývá, že nárok na odměnu za výkon funkce opatrovníka stěžovateli vznikl teprve po pravomocném skončení soudního řízení ve věci samé, dosavadní rozhodnutí o odměně opatrovníka vydaná předtím, než stěžovateli vznikl samotný nárok na tuto odměnu, tedy mají povahu pouhých záloh na odměnu a nezakládají překážku věci pravomocně rozhodnuté. Uvedené má vliv i na daňovou povinnost

stěžovatele, jenž se v průběhu řízení stal plátcem daně z přidané hodnoty, které podléhá celá odměna za výkon funkce opatrovníka, nikoli jen odměna za dovolací řízení. S ohledem na tuto skutečnost měl městský soud rozhodnout o nároku stěžovatele na odměnu v souladu s § 8 odst. 1 advokátního tarifu za celý výkon funkce opatrovníka od okamžiku jeho ustanovení.

III. Vyjádření účastníků řízení a replika stěžovatele

5. Soudce zpravodaj podle § 42 odst. 4 zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), zaslal ústavní stížnost k vyjádření městskému soudu.

6. Městský soud ve svém vyjádření poukázal na § 212a odst. 6 o. s. ř., podle něhož usnesení, jímž nebylo rozhodnuto ve věci samé, lze (v odvolacím řízení) přezkoumat jen z důvodů, které se týkají toho, co soud prvního stupně řešil ve výroku usnesení. V daném případě však bylo předmětem řízení před obvodním soudem pouze vypořádání odměny advokáta podle § 29 odst. 3 o. s. ř. za 1 úkon právní služby v řízení o mimořádném opravném prostředku. Městský soud se neztotožnil s názorem stěžovatele, že na odměnu přiznanou advokátu na základě pravomocného skončení řízení ve věci samé je nutno z hlediska posléze vzniklého plátcovství daně z přidané hodnoty hledět jako na zálohu; naopak dle městským soudem citované judikatury Nejvyššího soudu je nutno vycházet z pokynu ministerstva financí č. D-247 ze dne 17. 4. 2003, podle něhož se u právních služeb za den poskytnutí služby považuje den poskytnutí posledního právního úkonu advokáta v dané věci, a v případě, že byly dohodnuty průběžné platby, se za den poskytnutí služby považuje den zaplacení průběžné platby. Městský soud dále uvedl, že stěžovatel sepsal dovolání dne 11. 8. 2018, tedy v době, kdy se podle tehdy účinného § 9 odst. 5 advokátního tarifu za tarifní hodnotu úkonu považovala částka 1 000 Kč. Řízení, k němuž se váže právo advokáta na odměnu, bylo skončeno dne 19. 7. 2017 a k vyúčtování odměny podle § 9 odst. 5 advokátního tarifu došlo nejpozději dne 6. 8. 2019, v obou případech tedy dříve, než byla s účinky ke dni 20. 11. 2019 provedena změna § 9 odst. 5 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že se Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/19 k intertemporalitě jeho účinků nevyjádřil, vycházel městský soud ze zásady, že derogační nálezy Ústavního soudu působí do budoucna, a dále z judikatury, která připouští retroaktivní účinky derogačních nálezů a absolutní zákaz aplikace zrušeného zákona na skutkový stav nastalý před účinností derogačního nálezu jen velmi výjimečně, v případech mimořádně intenzivního derogačního důvodu (především rozpor s materiálním jádrem Ústavy).

7. Vyjádření městského soudu zaslal Ústavní soud stěžovateli na vědomí a k případné replice. Stěžovatel trvá na svém názoru, že doručením usnesení Nejvyššího soudu, kterým bylo řízení skončeno, mu nevznikl nárok na odměnu za výkon funkce opatrovníka toliko za řízení o mimořádném opravném prostředku, nýbrž mu vznikl nárok na odměnu za celou délku předmětného řízení, a že rozhodnutí o odměně opatrovníka vydaná předtím, než stěžovateli vznikl samotný nárok na tuto odměnu, tak věcně představují toliko zálohy na odměnu a nezakládají překážku věci pravomocně rozhodnuté, neboť nelze pravomocně, tj. konečně a nezměnitelně rozhodnout o nároku, který ještě nevznikl. Stěžovatel je s ohledem na znění § 212a odst. 6 o. s. ř. přesvědčen, že rozhodl-li obvodní soud o odměně opatrovníka, měl městský soud, přestože to stěžovatel v odvolání výslovně nenamítl, přezkoumat její výši v plném rozsahu, i když obvodní soud rozhodoval jen o odměně za dovolací řízení. Stěžovatel v této souvislosti namítá, že bylo-li určité zákonné ustanovení zrušeno pro jeho protiústavnost, nyní konkrétně pro rozpor s principem rovnosti získávání prostředků pro životní potřeby prací, je zcela nepřijatelné, aby tuto skutečnost účastník řízení nijak nerefletoval a zrušené ustanovení přesto aplikoval, neboť takovým postupem dochází k zásahu do základních práv a svobod stěžovatele, pro jejichž ochranu bylo dotčené ustanovení zrušeno. Stěžovatel poukazuje na závěry nálezu sp. zn. Pl. ÚS 38/06 ze dne 6. 2. 2007 (N 23/44 SbNU 279; 84/2007 Sb.), dle kterých v případě právního vztahu, kde na jedné straně stojí veřejná moc, nezakládá vyloučení aplikace protiústavního ustanovení na již nastalé skutečnosti porušení principu ochrany důvěry občanů v

právo, a proto v takových vztazích lze retroaktivní účinky nálezu Ústavního soudu zásadně přiznat.

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

8. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž bylo vydána soudní rozhodnutí napadené ústavní stížností, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný; stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až § 31 zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatel vyčerpal všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 téhož zákona a contrario).

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

9. Ústavní soud posuzoval ústavní stížnost z hlediska kompetencí daných mu Ústavou, tj. z pozice soudního orgánu ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy), který není další instancí v systému obecného soudnictví (čl. 91 Ústavy), není soudem nadřízeným obecným soudům a obdobně jiným orgánům veřejné moci a jako takový je oprávněn do jejich rozhodovací pravomoci zasahovat pouze za předpokladu, že nepostupují v souladu s právy obsaženými v hlavě páté Listiny [čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy]. Po prostudování spisového materiálu dospěl Ústavní soud k názoru, že ústavní stížnost je důvodná.

10. Jak již bylo shora uvedeno, nálezem sp. zn. Pl. ÚS 4/19 (dostupným stejně jako další citovaná rozhodnutí na <http://nalus.usoud.cz>) byl zrušen § 9 odst. 5 advokátního tarifu ve slovech "jehož pobyt není znám". V tomto nálezu Ústavní soud dovodil, že normotvůrcem rozdílně stanovená odměna pro advokáty jako opatrovníky účastníků řízení, jejichž pobyt není znám, je v rozporu se zásadou rovnosti ve spojení s právem získávat prostředky pro životní potřeby prací vztažena zejména k ustanoveným zástupcům podle § 30 o. s. ř. Z judikatury Ústavního soudu, i Evropského soudu pro lidská práva (dále jen "ESLP"), kterou Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/19 podrobně rozebíral [srov. například náleze ze dne 14. 8. 2018 sp. zn. Pl. ÚS 14/17 (200/2018 Sb.) a náleze ze dne 15. 9. 2015 sp. zn. Pl. ÚS 13/14 (N 164/78 SbNU 451; 297/2015 Sb.) a rozsudky ESLP ze dne 23. 11. 1983 ve věci Van der Musselle proti Belgii (stížnost č. 8919/80) a ze dne 18. 10. 2011 ve věci Graziani-Weiss proti Rakousku (stížnost č. 31950/06)] vyplývá, že stát ani advokátům negarantuje právo na zisk a právní úprava, která advokátům ukládá vykonávat určité druhy činností ve veřejném zájmu a za sníženou odměnu hrazenou státem nebo dokonce bez nároku na odměnu, neodporuje ústavnímu pořádku. Na druhou stranu ani rozdílně stanovená odměna nemůže být založena na svévolných (libovolných) kritériích nebo úvahách. Kritéria, na základě nichž se stanoví odlišné zacházení s obdobnými subjekty v obdobných (nebo dokonce stejných) situacích, musí být alespoň obecně rozumná a objektivizovaná. Taková kritéria však v případě stanovení odměny pro advokáty jako opatrovníky zvolena nebyla, naopak § 9 odst. 5 advokátního tarifu vychází podle Ústavního soudu z paušalizujícího a ničím nepodloženého předpokladu jednoduchosti a menší finanční náročnosti zastupování účastníků řízení neznámého pobytu opatrovníkem [výslovně bod 38. nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/19]. To v kontextu východisek nálezu ze dne 13. 9. 2016 sp. zn. I. ÚS 848/16 (N 174/82 SbNU 693) vede k tomu, že advokát odměňovaný na základě zjednodušujícího kritéria je v horším postavení oproti advokátovi, který činnost spojenou s nevyhovujícím způsobem odměňování nevykonává nebo ji vykonával v menším rozsahu.

11. Ústavní soud z výše uvedených důvodů postupně přistupoval k rušení dalších částí hypotézy § 9 odst. 5 advokátního tarifu [viz náleze sp. zn. Pl. ÚS 22/19 ze dne 14. 1. 2020 (28/2020 Sb.); náleze sp. zn. Pl. ÚS 23/19 ze dne 28. 1. 2020 (43/2020 Sb.); náleze sp. zn. Pl. ÚS 26/19 ze dne 3. 3. 2020 (176/2020 Sb.)], a v navazujících senátních nálezech zrušil usnesení obecných soudů, kterými byla stěžovatelům přiznána odměna za výkon funkce soudem ustanoveného opatrovníka podle § 9 odst. 5

advokátního tarifu. Konkrétně na základě nálezu sp. zn. Pl. ÚS 4/19 Ústavní soud nálezem sp. zn. III. ÚS 395/19 ze dne 19. 11. 2019 a sp. zn. II. ÚS 1086/19 ze dne 11. 5. 2020 zrušil z důvodu rozporu s čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny usnesení obecného soudu, jimiž byla stěžovateli (advokátovi) přiznána odměna za výkon funkce opatrovníka ustanoveného soudem osobě neznámého pobytu podle § 9 odst. 5 advokátního tarifu, tedy rozhodnutí se srovnatelným obsahem jako nyní napadené rozhodnutí městského soudu. S ohledem na podobnost nyní posuzované věci Ústavní soud neshledal důvod k tomu, aby se odchýlil od tam vyslovených závěrů; naopak v podrobnostech odkazuje na závěry uvedené v těchto nálezech a konstatuje, že také ve stěžovatelově věci byla porušena ústavněprávní zásada rovnosti v návaznosti na základní právo získávat prostředky pro životní potřeby prací a právo podnikat podle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny.

12. Poukazuje-li městský soud na skutečnost, že stěžovatel předmětný úkon - sepis odvolání učinil v době, kdy se podle tehdy účinného § 9 odst. 5 advokátního tarifu za tarifní hodnotu úkonu považovala částka 1 000 Kč, uvádí Ústavní soud, že také oběma citovanými nálezy byla zrušena rozhodnutí vydaná krajským soudem (o určení odměny advokáta ustanoveného soudem účastníku řízení, jehož pobyt není znám) v době před zrušením části § 9 odst. 5 advokátního tarifu. Ústavní soud si je vědom skutečnosti, že zrušení zákona nebo jiného právního předpisu jeho nálezem působí zásadně od okamžiku jeho vykonatelnosti, tedy dne vyhlášení ve Sbírce zákonů nebo dne uvedeného ve výroku nálezu (ex nunc), a nikoliv zpětně, tedy od okamžiku, kdy se stal platnou součástí právního řádu (ex tunc). Obdobným způsobem je třeba nahlížet i na případný následek ve vztahu k již vydaným pravomocným rozhodnutím podle § 71 odst. 2 zákona o Ústavním soudu. Podle tohoto ustanovení zůstávají pravomocná rozhodnutí vydaná na základě právního předpisu, který byl zrušen (s výjimkou rozsudku vydaného v trestním řízení), nedotčena; práva a povinnosti podle takových rozhodnutí však nelze vykonávat. Současně se však závaznost vykonatelného nálezu Ústavního soudu ve smyslu čl. 89 odst. 2 Ústavy ve vztahu k soudům (nebo jiným orgánům veřejné moci) uplatní tím způsobem, že jim při právním hodnocení v minulosti nastalých skutečností brání použít zákon nebo jeho ustanovení, jehož nesoulad s ústavním pořádkem byl zjištěn v řízení o kontrole norem, jestliže by jeho použití v konkrétní věci vedlo k protiústavnímu následku. Obecný soud tedy musí v případě, kdy má použít zákon, jehož nesoulad s ústavním pořádkem zjistil Ústavní soud v řízení o kontrole norem [čl. 87 odst. 1 písm. a), čl. 95 odst. 2 Ústavy], vždy zvažovat, zda jeho použití nebrání s ním spojený zásah do základních práv a svobod jednotlivce. V tomto ohledu je vázán závazným právním názorem ohledně důvodu jeho protiústavnosti, který Ústavní soud vyslovil v odůvodnění nálezu, jímž byl tento zákon zrušen nebo jímž byla vyslovena jeho protiústavnost. Jeho povinností je přitom posoudit, zda vyloučení aplikace protiústavního zákona, příp. přímá aplikace ústavní normy, nebudou v konkrétním případě znamenat větší zásah do práv dotčeného jednotlivce nebo nepřiměřený zásah do základních práv a svobod jiných osob či jiného ústavně aprobovaného veřejného zájmu, tedy zda nepovedou k jinému protiústavnímu následku, který by takovýto postup vylučoval [srovnej nález sp. zn. I. ÚS 3599/15 ze dne 3. 2. 2016 (N 24/80 SbNU 285)]. Uvedeným způsobem městský soud zjevně nepostupoval, resp. takové jeho úvahy z odůvodnění napadeného usnesení nevyplývají.

13. Jde-li o námitku stěžovatele vztahující se k posouzení odměn za poskytnuté právní služby přiznaných mu usnesením obvodního soudu ze dne 14. 2. 2018 č. j. 60C 411/2016-98 (za řízení před obvodním soudem) a ze dne 24. 7. 2018 č. j. 60 C 411/2016-122 (za odvolací řízení před městským soudem), které stěžovatel považuje za zálohy na odměnu, nelze než přisvědčit městskému soudu, podle kterého na odměnu přiznanou advokátu na základě pravomocného skončení řízení ve věci samé nelze hledět z hlediska posléze vzniklého plátcovství daně z přidané hodnoty jako na zálohu. Z obsahu vyžádaného spisu je zřejmé, že stěžovatel vyúčtoval poskytnuté služby v řízení před soudem prvního stupně podáním ze dne 16. 1. 2017 v celkové výši 4 200 Kč, náklady v této výši mu byly usnesením obvodního soudu ze dne 14. 2. 2018 č. j. 60C 411/2016-98 přiznány, stejně tak v odvolacím řízení usnesením obvodního soudu ze dne 24. 7. 2018 č. j. 60 C 411/2016-122 v částce 1 400 Kč. Uvedené částky nebyly zálohami, nýbrž představují řádně vyúčtované odměny za provedené

úkony poskytnuté právní služby. Ostatně tuto otázku neučinil stěžovatel předmětem svého odvolání, z něhož nevyplývalo, že by se vztahovalo k jiným úkonům právní služby než učiněným v dovolacím řízení. Městský soud tedy nepochybil, nezabýval-li se otázkou náhrady za DPH ve vztahu k odměně přiznané stěžovateli dříve v průběhu pravomocně skončeného řízení v období, kdy stěžovatel nebyl dosud plátcem DPH, a to i s ohledem na znění stěžovatelem zmiňovaného § 212a odst. 6 o. s. ř., neboť obvodní soud ve výroku odvoláním napadeného usnesení rozhodoval pouze o odměně stěžovatele za výkon funkce opatrovníka v dovolacím řízení.

14. Ústavní soud uzavírá, že skutečnost, že městský soud správně rozhodl o odvolání stěžovatele v otázce přiznání náhrady za DPH a v otázce navýšení odměny za úkon právní služby učiněný v dovolacím řízení z důvodu mimořádné obtížnosti poskytnuté právní služby (kterou předmětem argumentace ústavní stížnosti stěžovatel neučinil), nemění nic na tom, že aproboval v napadeném usnesení přiznání odměny stěžovateli za výkon funkce opatrovníka ustanoveného soudem osobě neznámého pobytu ve výši vycházející z tarifní hodnoty stanovené v § 9 odst. 5 advokátního tarifu, jehož část ve slovech "jehož pobyt není znám," byla zrušena nálezem sp. zn. Pl. ÚS 4/19 pro rozpor s principem rovnosti a právem získávat prostředky pro své životní potřeby prací, čímž zasáhl do základních práv stěžovatele zaručených čl. 26 odst. 3 a čl. 37 odst. 3 Listiny.

15. Ústavní soud z výše uvedených důvodů ústavní stížnosti vyhověl a zrušil napadené usnesení městského soudu podle § 82 odst. 1 a odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nezbytná cesta](#)
- [Nepominutelný dědic](#)
- [Náhrada škody zaměstnancem](#)
- [Likvidace dědictví](#)
- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)